

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Факультет психології та соціального захисту

Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук

**СОЦІАЛЬНА РОБОТА:
СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, РОЗВИТОК**

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної конференції
студентів, курсантів та молодих вчених
15 листопада 2024 року

Львів – 2024

УДК 316.4.05: 009. 37.032

Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених, 15 листопада 2024 р.; [за ред.: Нагірняк М.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД, 2024. 118 с.

У матеріалах II Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених «Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток» (15 листопада 2024 р.) висвітлюються питання, що стосуються актуальних проблем сьогодення та перспектив подальшої розбудови соціальної роботи на засадах розвивальної парадигми, пріоритетних напрямків застосування інноваційних технологій у практиці соціальної роботи та соціальної політики в Україні в умовах воєнного та післявоєнного періоду, особливостей соціального захисту в секторі безпеки, соціального супровіду, діяльності державних та громадських інституцій у сфері соціальної роботи, провадження соціальної роботи з різними категоріями населення та соціального менеджменту.

Матеріали, що пропонуються читачеві, сприятимуть створенню умов для формування складових професійної компетентності соціального працівника і дозволить формувати адекватну модель діяльності майбутнього фахівця соціальної сфери.

Видання рекомендоване усім, хто цікавиться теоретичними й практичними аспектами становлення та перспективами розвитку соціальної роботи в Україні та світі.

Головний редактор: НАГІРНЯК Михайло Ярославович
кандидат історичних наук, доцент
доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету психології та соціального захисту
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(Протокол № 2, від 14 листопада 2024 р.)*

Каблаш С. Основні принципи управління соціальними службами	59
Фітьо А. Інтеграція ветеранів війни у місцеві громади: соціальні, економічні та психологічні виклики	65
Шпраха Д. Актуальність аутсорсингу соціальних послуг у територіальній громаді	68
Борсук М. Інноваційні підходи до професійної підготовки соціальних працівників	73
Олексин К. Сучасні підходи до підготовки фахівців соціальної сфери: виклики, тенденції та шляхи розвитку.....	76
Андрущишин А. Роль соціальної педагогіки у формуванні професійної компетентності соціальних працівників.....	80
Гдуля О. Соціальний менеджмент і соціальна робота: взаємозв'язок та вплив на розвиток суспільства.....	84
Фітьо А. Соціальний менеджмент у кризових умовах: ефективні стратегії та виклики воєнного часу.....	89
Луцишин О. Соціальний супровід та підтримка внутрішньо переміщених осіб	92
Дроздовський А. Особливості надання соціальних послуг самотнім батькам в Україні.....	96
Коблянський В. Державна політика у сфері соціального захисту осіб з інвалідністю.....	101
Зіміч В. Соціальний супровід як форма соціальної допомоги для дітей-сиріт та дітей в складних життєвих обставинах.....	108
Відомості про авторів	112

Список використаних джерел

1. Бичук І.О, Самойленко В.В, Настенко М.М. Соціальний менеджмент як інструмент підвищення мотивації працівників. *Успіхи і досягнення у науці*. № 7(7). 2024. С. 189–206.
2. Тимошко Г.М. Менеджмент соціальної роботи. Навчальний посібник. Ніжин: ПП Лисенко М.М. 2011. 308 с.
3. Усанова Л.А. Сучасні виклики до менеджменту в умовах соціально-економічних ризиків. *Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку* : зб. наук. ст. учасників четвертої всеукраїнської наук.-практ. конф. / редкол.: С.В. Степаненко (голова ред.) та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка. 2024. С. 95–99.

УДК 7.067: 364.652.2-054.73

Ольга ЛУЦИШИН

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

Науковий керівник:

к.філос.н., доцент **ЛОГВИНЕНКО В.М.**

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ТА ПІДТРИМКА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

На сьогоднішній день Україна та її громадяни стикаються з безпрецедентною проблемою: люди змушені залишати свої постійні місця проживання та переселятися в інші регіони країни. Фактором подолання негативних наслідків війни є розроблення відповідної державної політики та пошук раціональних механізмів її реалізації [4]. В цьому контексті питання соціального супроводу та

підтримки внутрішньо переміщених осіб (ВПО) набуває особливої актуальності. Необхідність соціальної підтримки таких осіб обумовлена низкою факторів, що виникають внаслідок їхнього вимушеного переселення. ВПО стикаються з численними викликами, які потребують комплексного підходу для забезпечення їхньої адаптації та інтеграції в нові громади. Також необхідною є інформаційна підтримка, яка передбачає створення централізованих інформаційних платформ, які надають актуальну інформацію про доступні послуги, житло, медичну допомогу та соціальні програми. Психологічна підтримка включає організацію психологічних консультацій та груп підтримки для внутрішньо переміщених осіб, щоб допомогти їм впоратися з травмою та адаптуватися до нових умов життя.

Соціальна робота з вимушеними внутрішніми мігрантами та їхніми сім'ями є не лише політичним, але й соціальним питанням, що вимагає комплексної соціально-освітньої роботи з використанням спеціальних ресурсів. Аналіз наукових поглядів на роль соціальних працівників та специфіку їхньої діяльності щодо вимушеного переселення дозволяє виділити найважливіші напрямки цієї роботи, як от задоволення базових потреб та забезпечення доступу до основних ресурсів (харчування, медична допомога освіта, ін), соціально-психологічна підтримка у подоланні стресу, тривоги та травматичних переживань, пов'язаних з вимушеним переселенням. Соціальний супровід є важливим інструментом, що допомагає людям пережити війну та відновити своє життя. Він може включати грошову допомогу, матеріальну допомогу (продукти харчування, одяг, житло), медичну допомогу, психологічну підтримку та інші види допомоги.

Соціальна підтримка в умовах війни є складним і багатогранним завданням, що потребує ефективної організації та координації зусиль державних установ, міжнародних організацій, волонтерських груп та благодійних

фондів. Згідно з законом України «Про соціальні послуги», виконавчі органи сільських рад об'єднаних територіальних громад відповідають за надання основних соціальних послуг, однією з яких є соціальний супровід. Соціальний супровід включає оцінку потреб отримувача послуг, визначення шляхів вирішення ключових проблем, навчання та розвиток навичок, спрямованих на подолання або мінімізацію складних життєвих обставин, а також регулярні зустрічі чи візити з отримувачем послуг. Соціальна підтримка орієнтована на подолання життєвих викликів, зменшення негативних наслідків та вирішення сімейних або особистих проблем. Соціальний супровід охоплює надання соціальних послуг та соціальної реабілітації відповідно до індивідуальних потреб, а також психологічний, соціальний та юридичний супровід, спрямований на надання професійної допомоги у вирішенні різноманітних питань [3].

Відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», внутрішньо переміщені особи є громадянами України, особами без громадянства або іноземцями, які на законних підставах проживають в Україні та вимушено залишили свої домівки через збройний конфлікт, окупацію, загальне насильство, порушення прав людини, природні чи техногенні катастрофи без перетину міжнародно визнаних кордонів України [2]. За оцінками Міжнародної організації з міграції, фактична чисельність ВПО в Україні становить 3 548 000 осіб [5].

ВПО потребують різноманітної допомоги, включаючи житло, харчування, медичну допомогу, освіту та соціальні послуги. Соціальний супровід є ключовим елементом підтримки ВПО, сприяючи їх адаптації до нових умов життя, подоланню стресу та тривоги, а також відновленню соціальних зв'язків. Забезпечення ефективної співпраці між громадськими організаціями та владою у сфері соціального супроводу та підтримки ВПО є важливим завданням для України.

ВПО, для облаштування на новому місці, надається ряд пільг щодо будівництва, придбання житла, кредитування відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [2]. Також пільги надаються й роботодавцям, які працевлаштовують таких осіб. Розмір компенсації, яка виплачується роботодавцю за працевлаштування ВПО після 24 лютого 2022 року, становить 8 тисяч гривень. З початку 2024 року держава виплатила роботодавцям 224 млн грн у рамках компенсаційної програми за працевлаштування 11 300 ВПО [1].

Отже, вдосконалення організації соціально супроводу та підтримки ВПО в приймаючих громадах вимагає комплексного підходу, що охоплює інтеграцію індивідуальних програм, активну участь громади та взаємодію між різними інституціями. Розробка централізованих онлайн платформ, підтримка медичних та психологічних послуг, сприяння взаємодії громадськості та бізнесу є ключовими елементами успішного впровадження ініціатив, спрямованих на покращення якості життя ВПО та їхню успішну інтеграцію в нове середовище.

Список використаних джерел

1. Держава компенсувала підприємцям 224 млн грн за працевлаштування понад 11 тисяч ВПО у 2024 році. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=8b93a3fc-1927-4584-8be9-8956d1f99f6f&title>.
2. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>.
3. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.

4. Chesakova M., Bortun K., Lohvynenko V., Molotai V., Tymoshyk N. Enhancing Social Protection Policy for Internally Displaced Persons in the Context of War. *Review of Economics and Finance*, 2023, № 21, P. 955–961.
5. IOM Ukraine. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/mom-v-ukrayini>.

УДК 314.37

Артем ДРОЗДОВСЬКИЙ

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

Науковий керівник:

к.і.н., доцент **НАГІРНЯК М.Я.**

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОДИНОКИМ БАТЬКАМ В УКРАЇНІ

Поширення однобатьківських сімей, в яких виховання та догляд за дитиною здійснює один із батьків, а не сімейна пара, є наслідком тривалого процесу трансформації інститутів шлюбу та сім'ї під впливом загального соціально-економічного розвитку та демографічної модернізації. Характерні для сучасного суспільства свобода вибору та емансипація безпосередньо впливають на шлюбно-сімейну поведінку населення, результатом чого є плюралізація форм батьківства. На противагу минулим історичним етапам, коли причиною самотнього батьківства часто був негативний вплив зовнішніх обставин (зокрема, смерть одного з батьків), формування сучасної однобатьківської сім'ї є найчастіше результатом розв'язання кризової ситуації: невдалий шлюб, криза у подружніх стосунках, неможливість знайти шлюбного партнера. Усе частіше самотнє батьківство є свідомим вибором. Саме тому однобатьківські сім'ї треба сприймати як закономірне явище в межах сучасного